

Žalobu, domáhající se zjištění vlastnictví ku strojům, dovezeným z ciziny, procesní soud první stolice zamítl, upřev žalovanému oprávnění ku sporu, ježto stroje, byvše převedeny na žalobkyni, tuzemsko již neopustily, eráru tudíž vznikl nárok na zaplacení cla, až do té doby dle Šu 223 celního řádu zaznamenaného a otázky, pro tento spor rozhodné, teprve tehdy nabudou praktického významu, až celní úřad uvolní zabavené stroje. Odvolací soud zrušil rozsudek prvního soudu a uložil mu, by, vyčkaje pravomoci, znovu věc projednal a rozhodl. Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Především dlužno zdůrazniti, že odvolací soud předeslal svým vývodům, kterými nařizuje doplnění řízení, skutková zjištění a skutkové předpoklady, jež stěžovatelkou napadeny nejsou. Stěžovatelka obrací se v podstatě jenom proti vyslovenému právnímu názoru, že »tím, že nebylo dovozní clo zapraveno, nestaly se stroje v tuzemském obchodě res extra commercium«, leč neprávem. Ustanovení Šu 199 cel. a monop. řádu nezakazuje právní jednání ohledně z ciziny dovezených veletržních předmětů, jež byly k vyclení pouze zaznamenány a z nichž tedy clo zapraveno nebylo, nýbrž činí pouze přechod jich k užívání nebo do obchodu v tuzemsku závislým na podmínce, že bude z nich zapraveno clo. Vždyť stěžovatelka sama uvádí ve své odpovědi na žalobu, že Jiří K. prodal více veletržních věcí přímo z veletržního stánku, aniž by je byl vyclil, a to nejen z veletrhu 1922, nýbrž i 1921 a že za něho pak clo zaplatila a plyne to jasně hned z následujících §§ 200, 201, 203 a 204 cel. a monop. řádu, jež jednají o věcném a osobním ručení za clo a přímo předpokládají přechod držby a vlastnictví na třetí osoby, jež k zaplacení cla povinny nejsou.

Čís. 4026.

Do inventáře o opatrovancově jmění patří vše, co bylo v opatrovancově držbě v čase uvalení opatrovnictví a co mu patří, jest však v rukou třetích osob.

(Rozh. ze dne 1. července 1924, R I 514/24.)

Do inventáře opatrovance zařadil soud první stolice část předmětů nábytkových, část jich nezařadil a poukázal opatrovance (jeho manželku), by si vymohli pořadem práva rozhodnutí, zda z nezařazených (zařazených) předmětů jest ty které ještě do inventáře pojeti (z něho vyřaditi). Rekursní soud k rekursu manželky opatrovance a opatrovníka napadené usnesení zrušil a uložil prvnímu soudu, by inventář opatrovance doplnil a v něm poznamenal, na které z věcí do inventáře zapsaných si činí opatrovancova manželka nárok a z jakého důvodu. Důvody: Manželka opatrovancova Amalie R-ová napadá usnesení opatrovnického soudu z toho důvodu, že věci, v odstavci II.

uvedené, jsou jejím vlastnictvím, že pocházejí z její výbavy a že si je koupila za své peníze. Oproti tomu napadá opatrovník usnesení prvního soudce z toho důvodu, že předměty, o které jde, nebyly vesměs zapsány do inventáře jako vlastnictví opatrovance, pokud se týče jako společné jemu a jeho manželce. Dle obdoby §u 97 nesp. řiz. musí inventář obsahovati podrobný a úplný seznam všeho movitého i nemovitého jmění, v jehož držení byl zůstavitel v době jeho úmrtí; zároveň dlužno udati tehdejší cenu. Na Prokopa R-a bylo uvaleno opatrovnictví pro blbost. Ježto jde o osobu pod zvláštní ochranou zákona, dlužno v tomto případě toliko zjistiti, zda předměty, o kterých tvrdí opatrovník, že jsou vlastnictvím opatrovance, byly v době uvalení opatrovnictví skutečně v držení opatrovance R-a, a pak-li ano, dlužno je do inventáře zapsati, to i tehdy, když třetí osoby, jako v tomto případě opatrovancova manželka činí si vlastnické nároky na předměty odst. II. napadeného usnesení. V té příčině dlužno v inventáři manželčiny vlastnické nároky prostě poznamenati. Zapsáním věcí do inventáře není ovšem právo třetích osob na vyloučení z inventáře, o kterém dlužno rozhodnouti pořadem práva, dotčeno. Z usnesení prvního soudce není vidno, že vlastnické nároky na předměty odst. II. napadeného usnesení byly opatrovancovou manželkou vzneseny. Také věci, které opatrovanci náležejí, jsou však u jeho manželky, dlužno do inventáře zapsati, ovšem dlužno zároveň v inventáři vyznačiti dotýčný poměr k věci. Soudce první stolice nebyl oprávněn rozhodovati o tom, zda-li věci odst. III. a V. mají se do inventáře zapsati čili nic. Byly-li dotýčné věci v držení opatrovance, náležejí do inventáře. Úkolem nesporného soudce jest, jmění opatrovance pouze zjistiti, soudce nesporný není však oprávněn nějaké opatření učiniti (obdoba §u 9 nesp. řiz.) ohledně předmětů, na které si manželka vlastnické nároky činí, a nemůže také rozhodovati o tom, které z předmětů jsou vlastnictvím opatrovance a které jsou vlastnictvím jeho manželky. Důsledkem toho nebyl oprávněn strany s vlastnickými nároky na pořad práva poukazovati. Soudce měl pouze inventář u soudu uschovati a stranám jest ponecháno na vůli, žádati za jeho opis (§ 109 nesp. řiz.)

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Soupis inventáře o jmění opatrovance je předepsán §em 222, 223 a 282 obč. zák. a §em 181 nesp. řiz. Pojem inventáře a postup při jeho sepsání ustanovují §§ 97 a násl. nesp. řiz., jichž jest obdobně použiti. Do inventáře patří tedy veškerý majetek, který byl v držbě opatrovancově v době uvalení opatrovnictví, dále věci, které mu patří, jsou však v rukou osob třetích. Činí-li si třetí osoby vlastnické nároky k věcem, v držbě opatrovance jsoucím, jest poznamenati, kým a z jakého důvodu se tak děje, právě tak jako jest poznamenati u věcí, v držbě třetích osob se nalézajících, z jakého důvodu jsou u nich (§§ 97, 104 nesp. řiz.). Stane-li se při sepsu inventáře sporným vlastnictví k věcem, rozhoduje o tom, zda mají býti sporné věci pojaty do inventáře, držba (spoludržba) věcí těch opatrovancem v době uvalení opatrov-

nictví. Pojetím do inventáře ovšem není rozhodnuto o vlastnictví k sporným věcem, o tom je rozhodnuto pořadem práva. Stěžovatelkou napadené zrušovací rekursní řízení vyhovuje těmto zákonným zásadám.

Čís. 4027.

Vydražitel může se domáhati odevzdání (vyklizení) vydražené nemovitosti (§ 156 ex. ř.) jen proti povinnému, nikoliv však proti osobám třetím, jež užívají nemovitosti na základě poměru nájemního nebo pachtovního.

(Rozh. ze dne 1. července 1924, R I 520/24.)

Exekučnímu návrhu na vyklizení vydražené nemovitosti soud první stolice vyhověl, rekursní soud exekuční návrh zamítl. Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Vydražitel může ovšem podle §u 156 ex. ř. žádati, by mu vydražená nemovitost odevzdána byla do držby, a může za tím účelem navrhnouti proti povinnému dlužníku jako dřívějšímu knihovnímu vlastníku této nemovitosti exekuční vyklizení podle §u 349 ex. ř. Stěžovatel domáhá se tohoto exekučního vyklizení proti povinnému dlužníku, ale uvádí sám v odvolacím rekursu, že dlužník opustil byt a že ho užívá nadále jeho manželka se svou rodinou, a zjištěno jest výsledkem účastníků ve spojení s obsahem soudních spisů, že dlužník již před povolením exekuční dražby trvale se vystěhoval do Ameriky, že manželka jeho sice zůstala v bytě, o který jde, že snad i nábytek jeho tam zůstal, ale že se manželka povinného po povolení vnucené správy domu zavázala, platiti za užívání onoho bytu určitou částku vnucenému správci S-ovi, že mu také skutečně od počátku prosince 1923 platila měsíčně 84 K, a že on je od ní přijímal. Tento právní poměr nelze jinak posuzovati, než poměr nájemní, neboť podle §u 1090 obč. zák. nájemní smlouva záleží v tom, že užívání věci nezužitelné přenecháno jest někomu za určitou úplatou, podle § 105 ex. ř. povinný dlužník má po dobu vnucené správy domu nárok na bytové místnosti v tomto domě bez úplaty jen potud, pokud jich potřebuje nezbytně pro sebe, a pro své, ve společné domácnosti s ním bydlící členy rodiny, vnucený správce jest podle §u 111 ex. ř. oprávněn, uzavíratí nové nájemní smlouvy na dobu, v místě obvyklou, a podle §u 110 ex. ř. nájemníci jsou povinni, platiti vnucenému správci nájemné z místností v nemovitosti, která jest předmětem vnucené správy. Také vlastník domu může státi se v tomto domě nájemcem podle §u 1090 obč. zák., když právo, bráti požitky z domu tohoto, náleží osobě jiné, než vlastníku domu, jak právě tomu bylo zde zavedením vnucené správy domu. Nerozhodno jest, zda-li povinný odejev do Ameriky, vzdal se svého bytu v domě, o který jde, a držby a i vlastnictví věcí movitých, které v bytě tom zanechal, a zda-li jeho manželka užívala i užívá bytu dále jménem vlastním, uchopivši se držby uvedených věcí, převzavši je ve své vlastnictví, což plyne zřejmě ze zjištěné okolnosti, že povinný